

CONSCIÈNCIA i SINDICALISME

ESTEM convençuts, davant la conflictiva situació que viu actualment la classe treballadora, de la necessitat de reflexionar sobre la seva identitat i posició dins de l'escala social, així com de les seves possibilitats organitzatives. Amb aquesta idea, i centrant-nos en la relació entre la conscienciació i el sindicalisme, presentem el nostre punt de vista.

El concepte de "consciència" és primordial en el desenvolupament dels moviments obrers, ja que per a l'existència d'aquests és necessària la conscienciació dels seus participants; a l'ensens, és fonamental per situar els objectius del moviment. Per tant, l'èxit d'aquest moviment dependrà en gran part de la seva capacitat per integrar i coordinar les accions que es presentin en la recerca dels esmentats objectius.

Si originàriament la consciència de classe i el seu reconeixement van aparèixer com una alternativa revolucionària per alterar l'ordre social i acabar amb les desigualtats, actualment, l'evolució política i el desenvolupament general dels països industrialitzats l'han conduïda cap a la via reformista, alterant a la vegada l'original percepció del sistema de desigualtats socials. Tot això, juntament amb l'heterogeneïtat dels grups socials actuals, dificulta el reconeixement de pertinença a un dels grups de desigualtat. La distinció entre treballador i obrer planteja una àmplia discussió on s'estableixen diferències respecte al grau de qualificació o especialització en el treball, diferències salarials, separació entre treball intel·lectual i manual, etc. En definitiva, ofereixen elements que limiten la consciència de la comunitat de problemes i interessos, la qual cosa afectarà el plantejament dels objectius i les seves possibilitats organitzatives.

Lluny ja del començament de les lluites sindicals, que s'entenen com una lluita obrer-empresari, a partir de la major participació de l'Estat en la vida econòmica s'obre una relació triangular sindicat-Estat-empresari. Aquest fet situa l'obrer d'una forma or-

ganitzada en l'àmbit de la participació política.

En l'evolució sindical espanyola dels últims anys, hem de considerar el marc en el qual s'està desenvolupant i que, en gran mesura, ha pogut limitar el seu desenvolupament. Per una banda, les reticències del món empresarial, heretades ja de l'etapa anterior, així com la dificultat propiciada per la inestabilitat laboral en un context de crisi econòmica dominada per elements com l'atur i l'economia submergida. A això cal afegir-hi l'orientació prioritària per a la consolidació de la democràcia política, en la qual han assolit major protagonisme els partits polítics, la qual cosa ha portat sovint a donar un valor ambigu-

dex d'afiliació.

La situació en els últims anys de Govern socialista ha conduït a una alteració d'aquest fet, en tant que els grups obrers no han sentit plenament satisfetes les seves reivindicacions. La divisió dins de la "família socialista" entre el partit i el sindicat, al marge d'enfrontaments personals, és una clara evidència. És en aquest moment quan es planteja el dilema del sindicalisme o seguir amb el recolzament al partit polític. Quan aquest ja no respon a les necessitats que propugnava en el seu programa polític, la base social a la qual suposadament representava es pot veure obligada a reorientar novament les seves inquietuds a través dels sindicats.

Es presenta, doncs, un gran repte per al sindicalisme espanyol. La imatge d'unitat oferta pels sindicats davant de la convocatòria de vaga general ha de ser representativa de la unitat dels treballadors. No n'hi ha prou a qualificar d'exitosa la jornada del 14 de desembre. La gran arma que 8 milions de treballadors

als sindicats com a institució. També s'ha de valorar l'actitud dels propis sindicats, que tal vegada no han aconseguit trobar els elements que permetin trencar la diferenciació dins de la classe treballadora, així com la inclusió de certs sectors sindicals en la dinàmica de concertació social, els resultats de la qual no sempre han estat acceptats per tota la classe treballadora.

Per altra banda, i cenyint-nos més a la relació consciència-moviment, el caràcter polític de la lluita obrera ha provocat que en l'etapa de la transició, els objectius dels grups populars se centressin en un major recolzament a l'opció plenament política, representada per un partit polític, en detriment de l'acció sindical. Això ha suposat el fort suport rebut pel partit en el Govern, fins a convertir-lo en el gran protagonista de la dita etapa, i canalitzadors dels anhels d'un ampli sector obrer, al mateix temps que s'ha produït un descens en el recolzament als sindicats, manifestat en un baix in-

han col·locat en mans dels sindicats secundant la vaga general, ha de ser correctament instrumentalitzada. L'èxit final es valorarà en la mesura que es vegin acomplerts els objectius que van ésser plantejats i amb això hi entrarà en joc la possible unitat dels treballadors, així com la capacitat dels sindicats per integrar els interessos de la classe treballadora.

Antònia Cano Cabello

Estudiant d'Antropologia Cultural a l'UB

Bartolomé Palacios Sáez

Estudiant d'Història Contemporània a l'UB

Revista
ROQUEROLS
Col·labora amb el poble,
fent història!